דרישות קיימות בשרשראות אספקה חקלאיות

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

האובך וחוק זיהום האובך חוצה הגבולות 2014

הקיימות של שרשראות האספקה החקלאיות הפכה לסוגיה ציבורית בסינגפור בעקבות האובך. שריפות שהוצתו כדי לפנות קרקע למטעים בסומטרה ובקלימנטן כיסו שוב ושוב את סינגפור בעשן, בעיקר ב־1997, ב־2013 וב־2015. ב־2015 העריך השר לאיכות הסביבה את ההפסדים לסינגפור ב־700 מיליון דולר סינגפורי ($S).[1]

הפרלמנט הגיב בחוק זיהום האובך חוצה הגבולות (Transboundary Haze Pollution Act 2014), שהתקבל ב־5 באוגוסט 2014 ונכנס לתוקף ב־25 בספטמבר 2014. לחוק יש תחולה חריגה. הוא חל על התנהגות של גופים בסינגפור או מחוצה לה הגורמת לזיהום אובך בסינגפור או תורמת לו, והוא מכוון לחברות, לרבות כאלה המשלימות עם שריפה בידי אנשים הנתונים לשליטתן הניהולית.[2] הוראותיו האזרחיות והפליליות קובעות קנסות המצטברים בגין כל יום של אובך, עד לתקרה סטטוטורית.[3]

האכיפה התבררה כקשה, משום שהראיות נמצאות באינדונזיה והרשויות האינדונזיות רואות בחוק פלישה לתחום השיפוט שלהן. לאחר האובך של 2015 שלחה הסוכנות הלאומית לאיכות הסביבה (National Environment Agency, NEA) הודעות לשש חברות אינדונזיות. עד מרץ 2017 סגרה את החקירות נגד שתיים מהן, ואילו ארבעה תיקים הנוגעים לספקים של Asia Pulp

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Paper & נותרו פתוחים בספטמבר 2021.[4] הסנקציה של השוק הייתה מהירה יותר. המועצה לאיכות הסביבה של סינגפור (Singapore Environment Council) השעתה באופן זמני את השימוש של Asia Pulp & Paper בתו הירוק שלה (Green Label), ולאחר מכן הסירה רשת הסופרמרקטים NTUC FairPrice את מוצרי הקבוצה מהמדפים. המוצרים חזרו רק לאחר שהקבוצה השקיעה בניהול שריפות וקיבלה הסמכה משופרת.[5] הפרשה הראתה שלחץ תדמיתי בשוק הבית של מרכז מסחר יכול להשיג את מה שהמשפט הפלילי החוץ־טריטוריאלי מתקשה להשיג.

תקנים פרטיים: RSPO והתחייבויות לאי־בירוא יערות

התגובה הראשונה של הענף הייתה רגולציה פרטית. השולחן העגול לשמן דקלים בר־קיימא (Roundtable on Sustainable Palm Oil, RSPO) נוסד ב־2004 כאיגוד של יצרנים, סוחרים, יצרני מוצרים, קמעונאים וארגונים לא ממשלתיים, שמושבו בציריך והמזכירות שלו בקואלה לומפור. הוא מעניק הסמכה למטעים ולשרשראות אספקה לפי עקרונות וקריטריונים שעדכן כמה פעמים. ארגוני סביבה מבקרים אותו בשל המשך בירוא היערות באזורים מוסמכים ובשל אכיפה חלשה.[6]

התגובה השנייה באה מהחברות עצמן. ב־5 בדצמבר 2013 התחייבה Wilmar למדיניות של אי־בירוא יערות, אי־פגיעה בכבול ואי־ניצול, החלה על פעילותה שלה ועל ספקיה החיצוניים. ההתחייבות באה בעקבות קמפיינים של ארגונים לא ממשלתיים, שאחד מהם כינה מאוחר יותר את Wilmar סוחרת שמן הדקלים הגדולה והמלוכלכת ביותר בעולם.[7] סוחרים אחרים אימצו מדיניות דומה. חשיבותה של מדיניות זו בהרחבת האחריות אל הספק: סוחר הקונה מאלפי בתי בד חייב לדעת מאין מגיעים הפירות שלהם, וכך הופכת ההתחקות לפונקציה מרכזית של בית המסחר.

Golden Agri-Resources ממחישה את הלחץ המסחרי העומד מאחורי מדיניות כזו. בסביבות 2010 ביטלו כמה קונים גדולים, ביניהם Unilever ו־Nestlé, חוזים עם חברות הבת שלה בעקבות קמפיינים נגד שיטות עבודה שאינן ברות־קיימא.[8] יצרנית הנסחרת בסינגפור תלויה בגישה לשווקי הצרכנים באירופה ובצפון אמריקה, ולכן הדרישות של שווקים אלה מחייבות אותה בפועל, יהיה אשר יהיה הדין במדינה המייצרת.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

תקנת היערות של האיחוד האירופי

האיחוד האירופי הפך את ההתחייבויות הפרטיות הללו לדין. תקנה (EU) 2023/1115 בדבר מוצרים נטולי בירוא יערות חלה על בקר, קקאו, קפה, דקל שמן, גומי, סויה ועץ, וכן על מוצרים מסוימים המופקים מהם. מפעילים רשאים להעמיד מוצרים כאלה בשוק האיחוד רק אם מקורם בקרקע שלא בוראה לאחר 31 בדצמבר 2020, אם הם עומדים בדין של מדינת הייצור ואם הוגשה הצהרת בדיקת נאותות.[9]

תחולת התקנה נדחתה פעמיים. תיקון מדצמבר 2024 דחה אותה בשנה, ותיקון שני מ־19 בדצמבר 2025 דחה אותה שוב ושינה את דרישות בדיקת הנאותות. מפעילים גדולים ובינוניים חייבים כעת לעמוד בה מ־30 בדצמבר 2026, ומיזמים זעירים וקטנים מ־30 ביוני 2027. הנציבות פרסמה סקירת פישוט ב־4 במאי 2026.[10]

התקנה מסווגת את המדינות המייצרות לפי סיכון. לפי מעשה החקיקה המיישם מ־22 במאי 2025, אינדונזיה ומלזיה נכללות בקטגוריית הסיכון הרגיל, ואילו סינגפור מסווגת כבעלת סיכון נמוך.[11] לסיווג של סינגפור כבעלת סיכון נמוך יש חשיבות מעשית מועטה, משום שהתקנה מתמקדת במדינה שבה הופקה הסחורה. לכן סוחר בסינגפור המוכר שמן דקלים אינדונזי או גומי מלזי לקונה אירופי חייב לספק את נתוני המיקום הגיאוגרפי ואת הערכת הסיכון שהלקוח שלו זקוק להם כדי להגיש את הצהרת בדיקת הנאותות.

מלזיה ואינדונזיה מתחו ביקורת על התקנה בטענה שהיא מפלה את החקלאים הזעירים שלהן, המייצרים חלק גדול משמן הדקלים שלהן.[12] המחלוקת מציבה את הקבוצות שבסיסן בסינגפור בעמדה עדינה בין המדינות המייצרות שבהן הן פועלות לבין שווקי הצריכה שהן מספקות להם. פרק I.IV בוחן את היחסים הפוליטיים עם שתי השכנות.

ההתחקות כפונקציה של מסחר

ההשפעה המצטברת של חקיקת האובך, התקנים הפרטיים ותקנת האיחוד האירופי היא שינוי עמוק בבית המסחר החקלאי. סוחרים משקיעים כיום בניטור לוויינים של מטעים, במיפוי בתי הבד של הספקים, בהליכי תלונות ובמערכות ביקורת. פונקציות אלה מחייבות מומחי נתונים, עורכי דין וממוני קיימות, נוסף על סוחרים ואנשי לוגיסטיקה. סינגפור נהנית מהשינוי הזה, משום שהפונקציות מרוכזות במטות אזוריים, שבדרום־מזרח אסיה ממוקמים בדרך כלל בסינגפור.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הבנקים פועלים לפי אותו היגיון. מלווים מממנים סחר בשמן דקלים מחילים מדיניות קיימות משלהם ומבקשים מהלווים להוכיח עמידה בהתחייבויות לאי־בירוא יערות. הרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS) מצפה מהבנקים לנהל סיכון סביבתי כחלק מניהול סיכון האשראי שלהם, כפי שמסביר פרק K.II. כך הפכה הקיימות לתנאי למימון ולא רק לתנאי לגישה לשוק.

הערות

1. Wikipedia, "Transboundary Haze Pollution Act 2014" (נצפה בנובמבר 2026): אירועי אובך ב־1997, ב־2013 וב־2015; השר לאיכות הסביבה העריך את ההפסדים ב־700 מיליון דולר סינגפורי ב־2015; הסוכנות הלאומית לאיכות הסביבה שלחה הודעות משפטיות לשישה עסקים אינדונזיים בגין שריפות בקרקע שלהם. ↩

2. Wikipedia, "Transboundary Haze Pollution Act 2014" (לעיל): נחקק ב־5 באוגוסט 2014, קיבל הסכמה ב־10 בספטמבר 2014 ונכנס לתוקף ב־25 בספטמבר 2014. Wikipedia, "Transboundary Haze Pollution Act 2014" (לעיל): החוק חל על "firms or entities in or outside Singapore" התורמים לאובך הפוגע בסינגפור, ומכוון לחברות, לרבות כאלה המשלימות עם זיהום בידי אנשים הנתונים לשליטתן הניהולית. ↩

3. Transboundary Haze Pollution Act 2014, סעיפים 5 ו־6 (עבירות ואחריות אזרחית), עם קנסות של עד 100,000 דולר סינגפורי בגין כל יום של זיהום אובך ועד 2 מיליון דולר סינגפורי במצטבר. ↩

4. Wikipedia, "Transboundary Haze Pollution Act 2014" (לעיל): החקירות נגד PT Bumi Sriwijaya Sentosa ו־PT Wachyuni Mandira נסגרו עד מרץ 2017; נכון לספטמבר 2021 נותרו פתוחים ארבעה תיקים, וארבע החברות היו ספקיות של Asia Pulp and Paper. ↩

5. Wikipedia, "Asia Pulp & Paper" (נצפה בנובמבר 2026): NEA ציינה את APP כאחת מחמש חברות שייתכן שהיו אחראיות לאובך של 2015; Singapore Environment Council "instituted a temporary restriction on the use of Singapore Green label certifications"; NTUC FairPrice הסירה את מוצרי APP; השקיעה 100 מיליון דולר ארה"ב בניהול שריפות ומאוחר יותר חזרה למדפים בסינגפור. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

6. Wikipedia, "Roundtable on Sustainable Palm Oil" (נצפה בנובמבר 2026): נוסד ב־2004; מושב בצירוף; מזכירות בקואלה לומפור עם משרד לוויין בג'קרטה. Wikipedia, "Roundtable on Sustainable Palm Oil" (לעיל), המדווחת על ביקורת של ארגוני סביבה לא ממשלתיים שלפיה ההתפשטות אל יערות ואל אדמות כבול נמשכת גם באזורים מוסמכים, על ביקורת של ארגוני זכויות עובדים ועל ביקורת של Rainforest Action Network. ↩

7. Wikipedia, "Wilmar International" (נצפה בנובמבר 2026): "On 5 December 2013, Wilmar committed to a No Deforestation, No Peat & No Exploitation Policy" החלה על פעילותה שלה ועל ספקים חיצוניים. Wikipedia, "Wilmar International" (לעיל): דוח של Greenpeace מ־2018 תיאר את Wilmar כ־"the biggest and dirtiest palm oil trader in the world"; דוח של WWF מ־2013 קשר את החברה לפירות דקל שגודלו באופן בלתי חוקי בפארק הלאומי Tesso Nilo. ↩

8. Wikipedia, "Golden Agri-Resources" (נצפה בנובמבר 2026): בסביבות 2010 ביטלו Burger King, Unilever ו־Nestlé חוזי ספקים עם חברות בת של GAR בשל חקלאות שאינה ברת־קיימא. ↩

9. European Commission, "Regulation on deforestation-free products" (environment.ec.europa.eu, נצפה בנובמבר 2026): הסחורות המכוסות הן בקר, קקאו, קפה, דקל שמן, גומי, סויה ועץ; מקור המוצרים אינו יכול להיות בקרקע "deforested after 31 December 2020"; מעשה החקיקה העיקרי הוא Regulation (EU) 2023/1115. ↩

10. European Commission, "Regulation on deforestation-free products" (לעיל): תיקון ראשון מדצמבר 2024 הדוחה את התחולה; תיקון שני מ־19 בדצמבר 2025 הדוחה את התחולה ומשנה את דרישות בדיקת הנאותות; תחולה מ־30 בדצמבר 2026 למפעילים ולסוחרים גדולים ובינוניים ומ־30 ביוני 2027 למיזמים זעירים וקטנים; סקירת פישוט פורסמה ב־4 במאי 2026. ↩

11. European Commission, רשימת סיווג המדינות לפי EUDR (green-standard risk-low risk category), forum.ec.europa.eu, נצפה בנובמבר 2026): אינדונזיה ומלזיה ב־"category", סינגפור ב־"low risk category"; סיכון גבוה: בלארוס, צפון קוריאה, מיאנמר ורוסיה; European Commission, "Regulation on deforestation-free products" (לעיל): מעשה החקיקה המיישם אומץ ב־22 במאי 2025. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

12. על ההתנגדויות המשותפות של אינדונזיה ומלזיה ל־EUDR, לרבות המשלחת המשותפת שלהן לבריסל ב־2023 באמצעות Council of Palm Oil Producing Countries, ראו את הצהרות שתי הממשלות מ־2023. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com